

**A SZOCIÁLISAN
HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK,
A FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐK,
A NEMZETISÉGEK SZÁMÁRA
NYÚJTOTT SZOLGÁLTATÁSOK
EREDMÉNYESSÉGÉT BEMUTATÓ ELEMZÉSEK**

2019

NY63

A dokumentum címe	A szociálisan hátrányos helyzetűek, a fogyatékkal élők, a nemzetiségek számára nyújtott szolgáltatások eredményességét bemutató elemzések
Verziószám	–
Fájlnév	Szocialisanhatranyoshelyzetuek
Oldalszám	12
Készítette	Mérés munkacsoport (Lukács Mária, Papp Margit, Katona Tibor, Lukács Anikó)
Jóváhagyta	Minőségirányítási Tanács
A jóváhagyás dátuma	2019. július 30.
A hatálybalépés dátuma	–

Jankaluc' Tomai Aniko

Minőségirányítási Tanács

vezetője

A. Csudai

igazgató

Már az 1997. évi CXL. törvény egyértelműen megfogalmazta, hogy mindenkinek joga van igénybe venni a nyilvános könyvtári ellátás rendszerét: a könyvtárnak mindenki által használhatónak és megközelíthetőnek kell lennie. A hazai könyvtárügyi stratégia 1997-2007 közötti terveiben meg is jelentek a fogyatékossgal élők könyvtári ellátását segítő fejlesztések, s ezek nagy részét pályázati forrásokból sikerült megvalósítani. A harmadik stratégiai ciklusban (2008-2013) is kiemelt fontosságúak voltak „a mindenki számára egyenlő esélyű hozzáférés jegyében, a fogyatékossgal élők érdekében végzett fejlesztések. Ezek jó részéhez az Új Magyarország Fejlesztési Terv 2007-2013 keretében elnyerhető Európai Unió források nyújtottak segítséget.

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium Kulturális Szakállamtitkársága által 2009-ben megfogalmazott „Ajánlás”, az egyenlő esélyű könyvtári ellátás érdekében megvalósuló célok négy kulcsterületét jelöli ki:

- 1) Fizikai akadálymentesítés: az épület és a virtuális tér (honlap) akadálymentesítése, dokumentumok online hozzáféréseinek biztosítása;
- 2) Intellektuális akadálymentesítés: akadálymentes honlap és egyéb tájékoztatók, speciális dokumentumok, a gyakran használt vagy igényelt dokumentumokból hangzó és/vagy digitalizált formátum;
- 3) Speciális eszközellátottság: felolvasó szoftver, referencia-könyvtárak;
- 4) Morális akadálymentesítés: együttműködés a szakmai szervezetekkel, megfelelő humán-erőforrás, továbbképzések biztosítása a munkatársak részére, nyílt elkötelezettség az esélyteremtés mellett.

A Katona József Könyvtár akadálymentesített épülete

Az alapkőletételre 1993. december 11-én, az épület átadására pedig 1996. augusztus 16-án került sor.

Már az új könyvtáreépület helyének kiválasztásakor odafigyeltek arra, hogy a beruházás a város szívében, központi helyen valósuljon meg, gyalog és közlekedési eszközzel is könnyedén megközelíthető legyen. A mozgássérültek autóval történő parkolásának megkönnyítése érdekében külön parkolóhelyet tartunk fenn számukra a könyvtár mögött, a bejutást pedig az olvasói és a személyzeti bejárónál is rámpák segítik.

A Katona József Könyvtár 2006-ban a Nemzeti Kulturális Alap Igazgatóságától vissza nem térítendő támogatást kapott a könyvtár akadálymentesítésének korszerűsítésére, amit

saját forrásból egészített ki. Főbejáratunk kétszárnyú külső ajtaja ekkor nyíló automatikával, mozgásérzékelőkkel, nyomógombokkal, rányitás elleni védelemmel lettek felszerelve, a belső lengőajtók pedig kétszárnyú automata tolóajtókra lettek cserélve. Ezen átalakításoknak köszönhetően a könyvtárunkba jövő kerekesszékes látogatók, babakocsival érkező kismamák, idős, mozgásukban korlátozott olvasóink személyes segítség nélkül tudnak bejutni az intézménybe.

A Piaristák terén felépült könyvtárépületben két lift könnyíti a közlekedést: egy a nyilvános, egy pedig a szolgálati térben.

A könyvtár belsőépítészei úgy alakították ki a bútorokat, a polcokat, hogy köztük megfelelő távolság legyen a kerekesszékes közlekedésnek is, valamint az asztalok magassága is kitűnően lehetővé teszi, hogy a mozgáskorlátozottak aláguruljanak székükkel.

Egy mozgássérült toalett kialakítása nem egyszerű feladat, mivel személyenként eltérőek az igények. Az épület minden szintjén akadálymentes mellékhelyiség áll a látogatók rendelkezésére. 2008 óta mozgássérült munkatárs is dolgozik az épületben, így időszerrév vált a kezdetben létrehozott speciális illemhelyek felülvizsgálata. A kolléga szerint a mosdók esetében arra kell törekedni, hogy a legsúlyosabb sérültek is megfelelő legyen, mert akkor mindenkinek alkalmas a helyiség. Fontos lépés volt a II. emeleti toalett zárhatóságának megoldása. Korábban belül egy kulcs volt a zárban, ám annak használata azt a veszélyt hordozta magában, hogy vész esetén a használó nem tud kijönni onnan. Most egy belülről elforgatható, kívülről kulccsal nyitható zár került az ajtóba, valamint beszereltek egy vészcsengőt is. Szükség esetén a gomb megnyomásával a használó a portaszolgálatot tudja riasztani, akik a segítségére sietnek.

Látássérültek lehetőségei a könyvtárban

Mint azt korábban említettem, a Katona József Könyvtárban a kezdetektől – az építéstől kezdve – odafigyeltek arra, hogy az intézmény bárki számára könnyen megközelíthető legyen. Arról is szó volt már, hogy az épületben (mind a használói, mind a szolgálati térben) lift működik, melyekben a nagy számok és Braille-jelek a látássérültek közlekedését és tájékozódását segítik.

Az előző – *Mozgássérülteket segítő törekvések* c. – fejezetben említett Nemzeti Kulturális Alap által meghirdetett 2006-os pályázati forrás tette lehetővé a vakok-és gyengénlátók számára kialakított közlekedősáv felújítását a nyilvános terekben. A mintegy 200 m²-nyi területű speciális burkolat a többihez esztétikumában illeszkedő, de jóval feltűnőbb színe miatt

megkülönböztethető a környezettől. 2006-ban a régi padlószőnyeget fel kellett szedni, s helyére új padlószőnyeg-csempét illeszteni. Ezt a kivitelezési munkát könyvtárunk szakemberei végezték.

A Magyar Vakok és Gyengénlátók Bács-Kiskun Megyei Egyesületének tagjai számára, valamint azoknak, akik igazolni tudják, hogy látássérültek, minden szolgáltatás térítésmentesen vehető igénybe, 10 hangoskönyvet kölcsönözhetnek egyhónapos határidővel.

Könyvtárunkban látássérült olvasóinknak is lehetőségük van számítógép-használatra a Jaws for Windows képernyőolvasó szoftver segítségével. A próbaverzió 40 perces folyamatos munkát tesz lehetővé. A nyomtatott kötetek szkenneléssel oly módon digitalizálhatók, hogy azt a Jaws program fel tudja olvasni a látássérülteknek. Szükség esetén Braille-billentyűzetet is használóink rendelkezésére tudunk bocsátani, ezen felül elérhető intézményünkben a Magic 9.2 képernyőnagyító szoftver is.

Különleges lehetőségük is van a látássérülteknek, illetve hozzátartozóiknak az intézményben, ugyanis rendelkezünk Braille-nyomtatóval. Ilyen eszköz egész Bács-Kiskun megyében nincs másik, tehát kuriózum.

A második emeleti olvasóteremben nagyfelbontású asztali nagyító is található. Apróbb eszközeink: nagyítóléc, nagyítógömb, hagyományos és digitális kézi nagyító.

Gyűjteményünk részét képezik öregbetűs könyvek, piaci lehetőségekhez mérten beszerezzük ezeket, de sajnós kyszámú ilyen dokumentumot adnak ki.

Hasonló a helyzet a hangoskönyvekkel is. Keveset adnak ki jelenleg 778 darabos hangoskönyv-állományunk (audio és mp3 CD) igen szépnek tekinthető. A Zenei gyűjteményből természetesen zenei cd-eket és DVD filmeket is kölcsönözhetnek vak-és gyengénlátó olvasóink.

A Katona József Könyvtár internetes felülete (www.bacstudastar.hu) akadálymentes nézetre váltható, valamint tájékoztató szövegei és a Könyvtárhasználati szabályzat audio formában is meghallgathatók.

Október 15. a Látássérültek Nemzetközi Napja, a Fehér Bot Napja. A Magyar Vakok és Gyengénlátók Bács-Kiskun Megyei Egyesülete évről évre ünnepséget rendez könyvtárunkban, ahol a kecskeméti Katona József Színház művészei adnak műsort az egyesületi tagoknak.

Hallássérültekkel kapcsolatos speciális szolgáltatások

A Katona József Könyvtárban kommunikációs akadálymentesítés is történt: öt információs ponton és a nagyteremben a hallókészülékkel bírókat indukciós hurok segíti, valamint több munkatársunk jelnyelvi tanfolyamon vett részt. Tűz esetén villanójelző és hangjelzés is bekapcsol az épületben, ezzel is megteremtve a biztonságos könyvtárhasználat lehetőségét.

Otthon Könyvtár

„Szeretnénk, ha egyre több ember életéhez, napi örömeihez tartozhatna hozzá a könyvtárlátogatás. Az egészséges emberek mellett ezért egyre nagyobb figyelmet fordítunk az egészségkárosodott és idős emberek könyvtári ellátására.” – olvasható könyvtárunk tájékoztató lapján. És valóban, a 2001 óta működő Otthon Könyvtár-szolgáltatással célunk, hogy mindenkihez eljussanak szolgáltatásaink, így azoknak se kelljen lemondani róluk, akik valamilyen oknál fogva személyesen nem tudják felkeresni az intézményt. Célközönségünk éppen ezért az otthonukban betegágyhoz kötöttek, a nehezen mozgó idősök, a mozgáskorlátozottak, a vakok és csökkentlátók.

Az Otthon Könyvtár tagjai ingyenesen jogosultak dokumentumkölcsönzésre (10 db könyv 4 hétre, 6 mű hangoskönyv formában 4 hétre, 6 db hanglemez, zenei hangkazetta 4 hétre és 6 db zenei CD 2 hétre), valamint térítésmentesen kaphatnak tájékoztatást a könyvtár gyűjteményéről, közhasznú információkról. A szolgáltatásra jogosultak a dokumentumok mellett eszközöket is kölcsönözhet.

2018. évi kölcsönzés dokumentum típusonként:

Hangoskönyv CD	519
Audio Zenei CD(Hangzó dokumentumok CD)	261
Könyv és Folyóirat melléklet CD (Kölcsönözhető melléklet)	4
Hangoskönyv hangkazetta	3876
DVD	72
Nyomtatott (Könyv; Folyóirat; Térkép stb.)	3508
Összesen:	8240

Az Otthon Könyvtár tagjai a szolgáltatást igénybe vehetik telefonon, a számukra beiratkozáskor biztosított ingyenes zöld számon, e-mailben, levélben és személyes megbízotton keresztül.

Miután kapcsolatba léptünk az igényt bejelentő használóval, részletesen ismertetjük vele a szolgáltatás tartalmát, s ha kell, beiratkoztatjuk (szükség esetén a használó otthonában). Megbeszéljük a kapcsolattartás módját, ill. ha van megbízott közreműködő személy, vele is egyeztetjük a használat feltételeit. Az interjú módszerének segítségével, valamint kérdőív alkalmazásával feltérképezzük a használó igényeit, aminek alapján majd a dokumentumokat – és szükség esetén az elektronikai eszközöket – előkészítjük. Ezt követik az időpont-egyeztetések, a dokumentumok kölcsönzése, majd azok kiszállítása a gépkocsivezető segítségével. Ilyenkor új interjú készül, valamint visszavesszük és ellenőrizzük – esetleg hosszabbítjuk – a korábban kiszállított dokumentumokat. Ezeket később a kölcsönzési ponton hivatalosan is visszavesszük.

Bababarát terület

Egy baba érkezése, a vele töltött idő ajándék, így furcsának tűnhet a kismamák „hátrányos helyzet” szempontjából való említése. Szükséges azonban szót ejteni róluk, mivel nagyon sok helyen épp emiatt a „helyzet” miatt kerül „hátrányba” az ember egy-egy szolgáltatás igénybevételénél. A Katona József Könyvtár 2006-ban – alig 10 évvel az épület átadása után – fontosnak érezte, hogy a szolgáltatásait igénybevevő kismamák, szülők részére lehetőséget biztosítson arra, hogy kulturált, privát körülmények között megoldható legyen számukra a szoptatás és a pelenkázás. Éppen ezért a korábban csupán egészségügyi szobaként működő helyiség e speciális szolgáltatással új funkciót is kapott, melynek ellátásához megfelelő bútorok, eszközök kerültek a szobába. 2007-ben a Szoptatást Támogató Nemzeti Bizottság „Bababarát terület” címet adományozott könyvtárunknak.

A szolgáltatást – mely a személyes használat körébe tartozik – valamennyi, a csecsemőjével könyvtárat látogató kismama, szülő igénybe veheti. A könyvtárhasználó kismama bármely könyvtárosnak jelezheti igényét, akik őt a földszinti középső tájékoztatási pontra irányítják. A beléptetés előtt az ott szolgálatot teljesítő munkatárs a portaszolgálatot telefonon értesíti, hogy külső használót enged a szolgálati övezetbe. A portás figyelemmel kíséri a kismama átjutását, míg a tájékoztató kolléga meggyőződik, hogy a portás átvette a használó irányítását. Ezt követően nyitja ki a portaszolgálaton dolgozó az egészségügyi, illetve a Baba-

szobát. A használat után a szolgálatban lévő portás – még a használó jelenlétében – ellenőrzi a szoba állapotát, a szükséges takarítást a szolgálatban lévő takarítónak jelzi.

A szolgáltatást egyre többen veszik igénybe, ezt a helyiség használatával folyamatosan mérjük.

Év	Baba	Szülő
2016	458	502
2017	628	703
2018	704	781

Megváltozott munkaképességű dolgozók a Katona József Könyvtárban

A Katona József Könyvtár „*az álláshirdetések megfogalmazásakor és a munkavállalók kiválasztásánál kor, nem, faj, nemzetiség, családi és egészségügyi állapot szempontjából nem tesz különbséget*” – olvasható könyvtárunk Esélyegyenlőségi tervében.

A Katona József Könyvtár családbarát munkahely, ami megmutatkozik abban, hogy a vezetés igyekszik figyelembe venni a kisgyermekes – vagy tartósan beteg gyermekkel rendelkező – anyukák élethelyzetéből adódó tényezőket (pl. a munkarend kialakításánál). Az is előfordul, hogy egészségi okokból a dolgozó kérésére, másik munkaterületre helyezik a munkatársat.

Intézményünkben két megváltozott munkaképességű kolléga is dolgozik.

Együttműködés hátrányos helyzetűeket támogató szervezetekkel

2005 óta együttműködünk a Magyar Vakok és Gyengénlátók Bács-Kiskun Megyei Egyesületével. A szakmai javaslataival segíti a könyvtár esélyteremtő munkáját, ugyanakkor a pályázatokban is támogatja az intézményt. Az Egyesület ezen felül tagjai felé népszerűsíti a könyvtár szolgáltatásait és rendezvényeit. Hasonló együttműködés valósul meg a Mozgáskorlátozottak Bács-Kiskun Megyei Egyesületével a Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége Bács-Kiskun Megyei Szervezetével (SINOSZ) valamint a Nyíri Úti Általános Iskola és Speciális Szakiskola Autista Tagozatával.

Nemzetiségi ellátás

A megyei hatókörű városi könyvtár a megye egész területére vonatkozóan végzi és szervezi a megye nemzetiséghez tartozó lakosainak könyvtári ellátását.

24 települést látunk el nemzetiségi könyvtári szolgáltatással, ezek közül KSZR tagkönyvtárként 19 település számára nyújtunk szolgáltatást, valamint 5 városi és községi könyvtárban (Baja, Bácsalmás, Bácsbokod, Kiskőrös, Nemesnádudvar). Letéti állományainkat folyamatosan gondozzuk és gyarapítjuk új dokumentumokkal. Az ellátandó nemzetiségek: német, horvát, szerb és szlovák. A cigány lakosság és a megyében élő egyéb kisebb létszámú nemzetiségi lakosság ellátása a Katona József Könyvtár állományából történik.

A nemzetiségi települések a **történelmi adottságok** következtében a megyeszékhelytől viszonylag távolabb, elsősorban a Duna mentén és a déli részeken találhatók. A Bács-Kiskun megyei nemzetiségek a hivatalos besoroláson túl természetesen különféle helyi jellegzetességekkel rendelkeznek (horvát/bunyevác, szlovák/tót, német/sváb). Vannak olyan települések, ahol több nemzetiség is jelen van a településen, például Gara, ahol a német és a horvát mellett a szerb nemzetiséget is ellátjuk. Mivel minden önkormányzati választásnál változik, hogy mely településen milyen nemzetiségi önkormányzat működik, ezért mi nem ezt vesszük figyelembe, de természetesen igyekszünk ezt is követni. Például Dusnokon a jellemző horvát mellett pár éve egy német nemzetiségi letéti állományt is kialakítottunk a helyi kisebbségi önkormányzat kérésére.

Település	Könyvtár	Horvát	Szerb	Szlovák	Német
1. Bácsalmás		Horvát	Szerb		Német
2. Bácsbokod	felújított (2019)	Horvát			Német
3. Bácsborsód	felújított (2011)				Német
4. Baja (Ady Endre V.K.)		Horvát	Szerb		Német
Baja (MNÁMK)					Német
5. Bátya	felújított (2012)	Horvát			
6. Császártöltés	felújított (2015)				Német
7. Csátalja	felújított (2013)				Német
8. Csávoly	felújított (2013)	Horvát			Német
9. Csikéria	felújított (2014)	Horvát			
10. Dunaegyháza	felújított (2013)			Szlovák	
11. Dunafalva	felújított (2015)				Német
12. Dusnok	felújított (2013)	Horvát			Német
13. Fajsz	felújított (2010)				Német
14. Felsőszentiván	felújított (2013)	Horvát			

Szociálisan hátrányos helyzetűek

15. Gara	felújított (2012)	Horvát	Szerb		Német
16. Hajós	felújított (2013)				Német
17. Harta	felújított (2014)				Német
18. Hercegszántó	felújított (2014)	Horvát	Szerb		
19. Katymár	felújított (2010)	Horvát			Német
20. Kiskőrös				Szlovák	
21. Mátételke	felújított (2010)	Horvát			
22. Miske	felújított (2013)			Szlovák	Német
23. Nemesnádudvar					Német
24. Vaskút					Német
		12	4	3	18

kék = KSZR könyvtár

Szintén jellemző tendencia, hogy a településeken az iskolák a nemzetiségi önkormányzatok fenntartásába kerülnek (pl. Vaskút, Császártöltés) és ez felfrissíti a nemzetiségi könyvtár iránti igényt is.

A nemzetiségi könyvtárak állománya

A nemzetiségi állomány **teljes körűen, számítógépesen fel van tárva**, naprakészen kereshetőek a könyvtár katalógusában online módon is.

A teljes nemzetiségi állomány **mintegy 12 000 dokumentumra** tehető, ennek kb. 80%-a német nemzetiségi dokumentum, a maradék pedig a horvát, szlovák és szerb nemzetiségű dokumentumokból tevődik össze.

Jellemző, hogy a Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár, mint ellátó intézmény a KSZR településeken jelentősen kedvezőbb feltételeket tudott kialakítani a könyvtárakban, az átalakításoknál kifejezetten figyeltünk arra, hogy **a nemzetiségi állományrészek megfelelő körülmények között** legyenek elhelyezve (az állomány méretének függvényében külön polcokon vagy oszlopokban, a magyar állomány elhelyezéséhez hasonlóan tagolva (felnőtt/gyerek, szak/szép). Idegennyelvű polcfelirat és jelölő fülek segítik a tájékozódást, a könyvtár bejáratánál pedig többnyelvű nyitvatartási táblák.

KÖNYVTÁR, INFORMÁCIÓS ÉS KÖZÖSSÉGI HELY
BIBLIOTHEK, INFORMATIONS- UND GEMEINSCHAFTSORT
KNJIŽNICA, INFORMATIVNO I DRUŠTVENO MJESTO
БИБЛИОТЕКА ИНФОРМАТИВНИ ЦЕНТАР ПРОСТОР ЗА ДРУШТВЕНИ

GARA, Kossuth Lajos u. 83.

NYITVA TARTÁS
 Hétfő: 13 - 18 óráig
 Kedd: 9 - 14 óráig
 Szerda: 13 - 18 óráig
 Csütörtök: szünnap
 Péntek: 13 - 18 óráig
 Szombat: szünnap

A településen a Könyvtár, Információs és Közösségi Hely a Katona József Könyvtár Bács-Kiskun Megyei Könyvtárellátási Szolgáltatás részeként, a Baja Többcélú Kistérségi Társulás és Gara Község Önkormányzata forrásaiból működik.
 A könyvtár felújítása és új berendezése 2012-ben a Nemzeti Kulturális Alap és a helyi önkormányzat támogatásával valósult meg.

KÖNYVTÁR, INFORMÁCIÓS ÉS KÖZÖSSÉGI HELY
BIBLIOTHEK, INFORMATIONS- UND GEMEINSCHAFTSORT
KNJIŽNICA, INFORMATIVNO I DRUŠTVENO MJESTO

KATYMÁR Szabadság tér 5.	KATSCHMAR Szabadság Platz 5.	KAČMAR Trg Slobode br. 5.
NYITVA TARTÁS Hétfő: szünnap Kedd: 8 - 12 és 13 - 17 óráig Szerda: 8 - 12 és 13 - 17 óráig Csütörtök: 8 - 12 és 13 - 17 óráig Péntek: 8 - 12 és 13 - 19 óráig Szombat: 8 - 14 óráig	ÖFFNUNGSZEIT Montag: ruhetag Dienstag: 8 - 12 und 13 - 17 Uhr Mittwoch: 8 - 12 und 13 - 17 Uhr Donnerstag: 8 - 12 und 13 - 17 Uhr Freitag: 8 - 12 und 13 - 19 Uhr Samstag: 8 - 14 Uhr	RADNO VRIJEME Ponedjeljak: slobodni dan Utorak: od 8 do 12, od 13 do 17 sati Srijeda: od 8 do 12, od 13 do 17 sati Četvrtak: od 8 do 12, od 13 do 19 sati Petak: od 8 do 12, od 13 do 19 sati Subota: od 8 do 14 sati

A településen a Könyvtár, Információs és Közösségi Hely a Katona József Könyvtár Bács-Kiskun Megyei Könyvtárellátási Szolgáltatás részeként, a Bácsalmás Kistérségi Többcélú Társulás és Katymár Község Önkormányzata forrásaiból működik.
 A könyvtár felújítása és új berendezése 2010-ben a Nemzeti Kulturális Alap és a helyi önkormányzat támogatásával valósult meg.

A nemzetiségi dokumentumok főként két forrásból gyarapítjuk: az évről évre növekvő saját költségvetésünkéből elkülönített keretből és központi keretből. A dokumentumokat több helyről szereztük be. Igénybe vettük az Országos Idegennyelvű Könyvtár (OIK) központi támogatáshoz kapcsolódó szakmai támogatását, akik a beszerzést segítő, nyelvenként megrendelő jegyzékeket állítanak össze és kérésre lebonyolítják a dokumentumok vásárlását is. Rajtuk keresztül a cigány, a horvát és szerb, egyéb internetes könyváruházaikon keresztül pedig a német és szlovák dokumentumokat rendeljük.

Információs szolgáltatás, helyi adatok összegyűjtése feldolgozása és szolgáltatása

(Főként a Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár, Helyismereti Gyűjteményének munkája)

- helyi adatok összegyűjtése feldolgozása és szolgáltatása
- a kecskeméti nemzetiségi önkormányzatok jegyzőkönyveinek gyűjtése és feltárása
- a megye nemzetiségeire vonatkozó adatok gyűjtése és feltárása
- nemzetiségre vonatkozó monográfiák, kiadványok gyűjtése, feltárása

- helyi nemzetiségi személyek figyelése
- nemzetiségi ellátást bemutató kiadvány
- nemzetiségi honlap

Nemzetiségi programok

Mivel a településeken dolgozó könyvtárosok révén jól ismerjük az egyes települések igényeit, ezért ezeket figyelembe véve szervezzük a programokat is.

A legjellemzőbb programtípusok:

- a megye nemzetiségét kutatók eredményeinek, monográfiáinak bemutatása
- gyermekprogramok
 - nemzetiségi identitás erősítése
 - a dokumentumszolgáltatás népszerűsítése
- nemzetiségi könyv és könyvtárhasználati játékok horvát, német és szlovák nyelven (Zlatni vez/horvát, Spielblätter/német, Hádaj, hádaj/szlovák)
- meghívott nemzetiségi előadóművészek (Deutsche Bühne Ungarn (Pécs), Pécsi Horvát Színház, Álomzug Társulat német nyelvű gyermekprogramjai)
- helyi programok: a nemzetiségi települések könyvtárainak sokszínű, a helyi sajátosságokra, kapcsolatokra építő programjai (pl. Hajós, Katymár, Hercegszántó, Dunaegyháza)

Az EFOP-3.7.3-16-2017-00300* azonosító számú A KÖNYVTÁR TUDÁS-ESÉLY MINDEN-KOR című projektünk célcsoportja is részben a szociálisan hátrányos helyzetűekből áll. Három év alatt elérni kívánt számszaki eredmények:

	Munkanélküliek száma	Inaktívak száma	Hátrányos helyzetűek száma	Összes résztvevő	Hátrányos helyzetűek a résztvevők %-ában
2018	7	148	217	249	87
2019	14	170	258	300	86
2020	3	124	178	201	88
Össz.	24	442	653	750	87

* A projekt részletes célkitűzéseinek leírását az ajánlott dokumentumok közül *A könyvtár célkitűzéseinek és eredményeinek összevetését célzó elemzések* között fejtettük ki.

Eredmények:

A szociális hátrányos helyzetűeknek, a fogyatékosokkal élőknek, a nemzetiségeknek nyújtott szolgáltatások eredményességét nehéz mérésekkel alátámasztani, hiszen ezek olyan érzékeny adatok, amelyet nem rögzíthetünk, sőt legtöbb esetben meg sem kérdezhajjuk ilyen jellegű hátrányosságukat. Természetesen legjelentősebb eredménynek azt tekintjük, hogy minden rétegnek tudunk szolgáltatást nyújtani. A szolgáltatási sokszínűség mellett másik fontos eredményünk, hogy több évtizedre visszanyúló együttműködéseink, közös rendezvényeink vannak hátrányos helyzetűekkel, egyesületeikkel, nemzetiségi szervezetekkel, önkormányzatokkal.

Könyvtári programjaink statisztikai adatainál külön gyűjtjük a hátrányos helyzetűek és nemzetiségek számára megrendezett rendezvények és résztvevők számát. Az elmúlt évek adatai is azt jelzik vissza, hogy igény van ilyen típusú programokra. Az elmúlt 3 évben 1358 programon 22595 fővel foglalkoztunk.

Év	Programok száma	14 alatt résztvevők száma	14 feletti résztvevők száma	Résztvevők száma összesen
2016	379	5752	1378	7130
2017	364	4974	1444	6418
2018	615	5965	3082	9047